

BOLALARDA GIMENOLEPIDOZ: KLINIK KECHISHI VA DAVOLASH XUSUSIYATLARI

1.Toshkent Davlat tibbiyot universiteti

Bolalar yuqumli kasalliklari kafedrasida Tayanch doktoranti

Ismailova Aziza Kamoliddin qizi

2.Alfraganu universiteti Ichki kasalliklar kafedrasida assistenti

Tibbiyot fanlari bo'cha falsafa doktori (PhD)

Axrorova Aziza Rahmatullayevna

Kalit so'zlar: gimenolepidoz, bolalar, ichak parazitlari, mikstin vaziya, Vorminorm.

Annotatsiya: Gimenolepidoz eng qiyin davolanadigan invaziyalardan biri bo'lib, bolalarda ko'p yillar davom etishi va takroriy davolash kurslarini talab qilishi mumkin. O'zR SSV EMyuKIITI bazasida 2018–2020-yillarda 3 yoshdan 14 yoshgacha bo'lgan, ichak parazitlari bilan kasallangan 64 nafar bola klinik tekshirildi:

Dolzarbligi: JSST ma'lumotlariga ko'ra, dunyo aholisining chorak qismidan ko'prog'i kamida bitta gelmint bilan zararlangan. Markaziy Osiyo mamlakatlarida eng ko'p uchraydigan ichak parazitlari lyamblioz, enterobioz va gimenolepidoz bo'lib, ular bolalarda tez-tez birga uchraydi. Gimenolepidoz eng qiyin davolanadigan invaziyalardan biri bo'lib, bolalarda ko'p yillar davom etishi va takroriy davolash kurslarini talab qilishi mumkin. Muammoning dolzarbligi tashxisning aniq mezonlari mavjud emasligi bilan ham belgilanadi.

Tadqiqot maqsadi

Bolalarda gimenolepidozning kechish xususiyatlarini davolash samaradorligini baholagan holda o'rganish.

Material va usullar

O'zR SSV EMYuKIITI bazasida 2018–2020-yillarda 3 yoshdan 14 yoshgacha bo'lgan, ichak parazitozlari bilan kasallangan 64 nafar bola klinik tekshirildi: 37 nafari gimenolepidoz monoinvaziyasi, 27 nafari lyamblioz bilan aralash invaziya. Umumiy qon, siydik va najas tahlillari, qonning biokimyoviy tekshiruvlari, najasni 3 marta (5–6 kunlik tanaffus bilan) parazitologik tekshirish, sotsiologik usullar va statistik qayta ishlash qo'llanildi. Monoinvaziya guruhida Vorminorm (n=21) va Tsinariks (n=16) preparatlarining samaradorligi taqqoslandi; aralash invaziyada ham shunday taqqoslash o'tkazildi.

Natijalar

Etiologik tuzilish (n=217): enterobioz – 22,5%, askaridoz – 19,8%, gimenolepidoz – 17,05%, lyamblioz – 12,44%, teniarinxoz – 0,92%, trixotsefalyoz – 0,46%, mikstinfeksiyalar – 26,73%. Zararlanishning asosiy yo'llari maishiy-kontakt (42,3%), suv (34,3%) va oziq-ovqat (23,4%) orqali bo'lgan. Monoinvaziya bilan kasallangan bolalarning 91,9% ini 3–10 yoshdagilar tashkil etdi.

Klinik manzara polimorf va asosan nospetsifik bo'ldi. Eng ko'p shikoyatlar: umumiy holsizlik (92,2%), bosh og'rig'i (89,1%), xotiraning yomonlashuvi (85,9%), tana vaznining kamayishi (76,6%). Hamroh kasalliklardan o't yo'llari diskineziyasi (57,8%) va anemiya (32,8%) tez-tez qayd etildi. Aralash invaziyada ta'sirchanlik (70,4% va 43,2%) va ishtahaning pasayishi (88,9% va 75,7%) monoinvaziyaga nisbatan ko'proq uchradi.

Vorminorm kompleks davolash tarkibida antiparazitar davolash samaradorligini oshirdi: parazitlarning to'liq eliminatsiyasi gimenolepidoz monoinvaziyasida 90,48%, aralash invaziyada 86,67% hollarda kuzatildi; Tsinariks guruhlarida mos ravishda 68,75% va 66,67%.

Xulosa

1. Bolalarda ichak parazitlari orasida enterobioz, askaridoz va gimenolepidoz ustun bo'lib, mikstinfeksiyalar 26,73% ni tashkil etdi.
2. Gimenolepidozning klinik manzarasi polimorf, nospetsifik; lyamblioz bilan birga kechganda klinik belgilar o'ziga xos farqlarga ega.
3. Vorminormni kompleks davolashga kiritish gimenolepidoz monoinvaziyasi va aralash invaziyada Tsinariksga nisbatan parazitlarning to'liq eliminatsiyasini sezilarli darajada oshiradi.

